

..... ใบเล่ม

หน้า 2

ประชุมเครือข่ายการวิจัยระบบ
สาธารณสุขเพื่อแก้ปัญหา
สาธารณสุขในพื้นที่ภาคเหนือ

หน้า 4-5

รายงานพิเศษ:

สถาบันสนับสนุนการส่งเสริม
สุขภาพ-รวันฝันเป็นจริง

หน้า 6

กระแสวิจัย:

ชุดการวิจัยเพื่อส่งเสริมการใช้
เทคโนโลยีทางการแพทย์อย่าง
เหมาะสมเพื่อสุขภาพ

สวรส.ก้าวสู่โลกอินเทอร์เน็ต

ให้บริการข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข ผ่านเว็บไซต์ www.hsri.or.th

ในยุคแห่งเทคโนโลยีทางสารสนเทศ ซึ่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้กลายเป็นอีกปัจจัยหนึ่งของการดำเนินชีวิตและธุรกิจการงาน ช่องทางในการสื่อสารได้แพร่ขยายออกไปหลากหลายรูปแบบมากขึ้นตามกระแสความต้องการข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว เข้าถึงได้ในทุกเวลาและสถานที่ที่ต้องการ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเฉพาะบุคคล เฉพาะกลุ่ม หรือในระดับสื่อสารมวลชน

วิวัฒนาการของการสื่อสาร จากสื่อสิ่งพิมพ์และการไปรษณีย์ ผ่านวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ มาสู่ระบบวิทยุติดตามตัว โทรศัพท์มือถือ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และล่าสุดก็คือ ระบบอินเทอร์เน็ต ที่กำลังแสดงบทบาทในฐานะสื่อสำคัญแห่งโลกข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันและอนาคตแพร่หลายทั่วโลก

ภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ส่งผลให้องค์กรต่างๆ จำเป็นต้องปรับและพัฒนาวิธีการในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูล และการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องและเท่าทันต่อสถานการณ์ด้านสื่อที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เป็นเครื่องมือที่ก่อประโยชน์สูงสุด

นายแพทย์สุภกร บัวสาย รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

กล่าวว่า ในฐานะที่สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข เป็นองค์กรวิชาการที่มีหน้าที่สร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสาธารณสุข การเผยแพร่ข้อมูลความรู้ผ่านทางสื่อต่างๆ จึงเป็นกิจกรรมสำคัญประการหนึ่งของสถาบันฯ ที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นการนำเสนอต่อผู้ที่สามารถใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้โดยตรง ตลอดจนการนำเสนอผ่านสื่อรูปแบบต่างๆ

เนื่องจากปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตได้กลายมาเป็นแหล่งรวมข้อมูลความรู้ที่สำคัญของโลก สถาบันฯ จึงมีโครงการที่จะเสนอข้อมูลความรู้ทางด้านระบบสาธารณสุขไทยผ่านทางอินเทอร์เน็ตอีกช่องทางหนึ่ง เพื่อให้ผู้ที่มีความสนใจและต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร

อ่านต่อหน้า 3

อีกไม่นานนับจากนี้ www.hsri.or.th จะปรากฏชื่ออยู่ในแผนที่
การท่องเที่ยวโลกอินเทอร์เน็ต

ประชุมเครือข่ายการวิจัยระบบสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในภาคเหนือ

๖ เมื่อวันที่ 18-19 กุมภาพันธ์ 2540 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (มช.) ได้ร่วมกันจัดการประชุมวิชาการเรื่อง “เครือข่ายการวิจัยระบบสาธารณสุขเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ภาคเหนือ” ณ โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อนำเสนอความคืบหน้าของผลการศึกษาระบบสาธารณสุขของหน่วยงานในระดับพื้นที่/จังหวัดของภาคเหนือ ที่มีความสนใจจะศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งเปิดโอกาสให้จังหวัดต่างๆ ทั้งที่กำลังดำเนินการและสนใจจะทำงานวิจัยระบบสาธารณสุขได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนวคิดเพื่อพัฒนาโครงการต่อไป

การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ในภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย พิจิตร ตาก พะเยา น่าน แพร่ จากโรงพยาบาล 4 แห่ง คือ รพ.พุทธชินราช พะเยา รพ.พญาเม็งราย เชียงราย รพ.นครพิงค์ เชียงใหม่ และ รพ.พะเยา รวมทั้งคณาจารย์จากสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมประมาณ 80 คน

หลังจากการกล่าวเปิดประชุมโดยคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มช. นพ. สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ผู้อำนวยการสวรส. ได้บรรยายถึงแนวคิดในการทำงานของเครือข่ายการวิจัยระบบสาธารณสุขเพื่อ

ความตื่นตัวด้านการวิจัยระบบสาธารณสุขของหน่วยงานในระดับพื้นที่ เมื่อได้รับการสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานวิชาการในภูมิภาค จะช่วยพัฒนาการวิจัยระบบสาธารณสุขและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่โดยตรง

แก้ปัญหาสาธารณสุขในภาคเหนือ หลังจากนั้น หน่วยงานต่างๆ ได้นำเสนอการศึกษาวิจัยและการพัฒนาการวิจัยของตนเอง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

จังหวัดที่กำลังดำเนินโครงการ

มีจำนวน 4 จังหวัด โดยได้นำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

- จ. พะเยา โดย รพ. พุทธชินราช ได้นำเสนอการศึกษาวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการตัดสินใจให้เกิดประสิทธิภาพ”
- สสจ. ลำพูน นำเสนอการศึกษาวิจัยเรื่อง “การแก้ปัญหาสารเคมีตกค้างในเกษตรกรอำเภอบ้านโฮ่ง”
- จ. เชียงราย โดย รพ. พญาเม็งราย นำเสนอการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดบริการสาธารณสุขแบบองค์รวม”
- สสจ. เชียงใหม่ นำเสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทาง

การดูแลสุขภาพตนเองด้านพฤติกรรม การบริโภค”

จังหวัดที่กำลังพัฒนาโครงการ

มี 4 จังหวัด ซึ่งได้นำเสนอประสบการณ์ในการพัฒนาโครงการที่ผ่านมาและเสนอแผนงานโครงการที่จะดำเนินการต่อไป ได้แก่

- สสจ. เชียงราย นำเสนอโครงการวิจัยของเครือข่ายเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุขระดับจังหวัด เขต 10 ระยะที่ 1
- สสจ. ตาก นำเสนอโครงการวิเคราะห์ต้นทุนการให้บริการของผู้ป่วยในจังหวัดตาก
- สสจ. พิจิตร นำเสนอการพัฒนาาระบบคอมพิวเตอร์ในสถานีอนามัย
- สสจ. แพร่ นำเสนอการประเมินผลและพัฒนาการดำเนินงาน

ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน

จังหวัดที่สนใจ

นอกจากนี้ยังมีอีก 5 หน่วยงาน จังหวัดที่เริ่มให้ความสนใจในการวิจัยระบบสาธารณสุข โดยแต่ละหน่วยงานได้นำเสนอหัวข้อปัญหาไว้ดังนี้

- สสจ.พิษณุโลก สนใจปัญหาการวิจัยเพื่อหารูปแบบการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการผสมผสานงานควบคุมป้องกันโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อในจ.พิษณุโลก

- รพ.พะเยา สนใจเรื่องความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ของผู้มารับบริการของคลินิกนรีนารม

- สสจ.น่าน สนใจเรื่องปัญหาทุพโภชนาการในเด็กอายุ 0-4 ขวบในพื้นที่จ.น่าน

- รพ.นครพิงค์ จ.เชียงใหม่ สนใจปัญหาความเข้าใจในการใช้ยา

ของผู้ป่วยนอกที่รพ.นครพิงค์

สำหรับข้อสังเกตที่สำคัญจากที่ประชุม ก็คือ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของผู้บริหาร จะมีผลต่อการดำเนินงานอย่างเห็นได้ชัดเจน นอกเหนือไปจากศักยภาพของทีมงาน และจะต้องสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ว่า การทำงานวิจัยระบบสาธารณสุขในพื้นที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างทีมพื้นที่ นักวิชาการจากภายนอก โดยการสนับสนุนจากสวรส. ไม่ใช่การเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุน แต่เป็นการเปิดโอกาสให้พื้นที่ได้วิเคราะห์ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ของตน เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาโครงการและแผนพัฒนาศักยภาพของทีมงานภายใต้การสนับสนุนจากนักวิชาการภายนอก โดยกิจกรรมหลักของการวิจัยจะรวมถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ ไม่ใช่

เพียงเพื่อให้ได้ผลงานทางวิชาการเท่านั้น
 หนึ่ง ความร่วมมือระหว่างสวรส. กับภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มช. เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันฯ กับมหาวิทยาลัยภูมิภาค เพื่อร่วมกันพัฒนางานวิจัยระบบสาธารณสุขเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในภูมิภาคนั้น โดยทางมช.จะเป็นศูนย์กลางในการประสานเครือข่ายการวิจัยระบบสาธารณสุขในภาคเหนือ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการวิจัยและการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขในพื้นที่ รวมทั้งเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ทางวิชาการ ซึ่งปัจจุบัน นอกจากภาคเหนือ สวรส.ยังได้ดำเนินการโครงการลักษณะเดียวกันนี้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นศูนย์กลางในการประสานเครือข่ายฯ

สวรส.ก้าวสู่โลกอินเทอร์เน็ต

(ต่อจากหน้า 1)

ความเคลื่อนไหวในวงการสาธารณสุขไทย ตลอดจนข้อมูลต่างๆที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ จะได้รับทราบและสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทางสถาบันฯ ได้โดยสะดวกรวดเร็ว

สำหรับรายละเอียดของข้อมูลที่จะให้บริการนั้น นายแพทย์สุภกรกล่าวว่ ประกอบไปด้วยข้อมูลต่างๆต่อไปนี้

- ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันฯ เพื่อแสดงลักษณะองค์กรและภารกิจขององค์กร เนื่องจากการวิจัยระบบสาธารณสุขยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับบุคคลทั่วไป และสถาบันฯเป็นองค์กรลักษณะนี้แห่งแรกในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

- ข้อมูลโครงการวิจัยต่างๆที่สถาบันฯ เป็นผู้สนับสนุนหรือร่วมกับ

หน่วยงานอื่นๆ สนับสนุนให้จัดทำ

- ประกาศให้ทุนวิจัย นโยบายการให้ทุนวิจัย แนวทางการเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสถาบันฯ

- ข้อมูลสำคัญของระบบสาธารณสุขไทย

- ข้อมูลสุขภาพของประชาชนไทย
- นโยบายการส่งเสริมสุขภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค

- จดหมายข่าว “จับกระแส” ซึ่งเป็นส่วนที่จะนำเสนอข่าวสารต่างๆ เช่นเดียวกับจดหมายข่าวในรูปสิ่งพิมพ์

- ปฏิทินข่าวและกิจกรรมของสถาบันฯ และเครือข่าย ตลอดจนโครงการวิจัยต่างๆ

- ความคิดเห็นจากผู้อ่าน

ข้อมูลเหล่านี้จะถูกเรียบเรียงไว้ในลักษณะฉบับย่อ เน้นสาระสำคัญและใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีทั้งภาษาอังกฤษ

และภาษาไทย โดยเฉพาะในภาคภาษาไทยจะมีข้อมูลเพิ่มเติมให้สำหรับผู้ที่ต้องการรายละเอียด

ขณะนี้การเตรียมการเพื่อสร้างเว็บไซต์ได้อยู่ในขั้นตอนของการรวบรวมข้อมูลล่าสุด และปรับแต่งหน้าตาโฮมเพจขั้นสุดท้าย คาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ภายในเดือนพฤษภาคมนี้ ส่วนวิธีใช้ homepage ของสวรส. มีดังนี้

- ผู้ที่จะใช้บริการต้องเป็นผู้ที่บอกรับเป็นสมาชิกเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- เข้าสู่ Worldwide Web โดยใช้ Netscape Navigator หรือ Microsoft Explorer
- เรียกไปที่เว็บไซต์ของสถาบันฯ ซึ่งใช้ชื่อ www.hsri.or.th

เป็นร่างขึ้นมาในเวลานั้น

หลังการประชุมวิชาการครั้งนั้น สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขได้ทำหน้าที่เป็นแกนประสานในการจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากนักวิชาการหลากหลาย ทั้งด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การศึกษา และการสาธารณสุข เพื่อหาแนวทางเสนอร่าง พรบ.จัดตั้งสถาบันสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ และที่มาของงบประมาณ ในการตั้งกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ ควบคู่ไปกับการประสานขอความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสมาชิก และฝ่ายบริหารระดับสูง (ทั้งข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ) ของกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการคลัง

โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง ได้ให้ความสนใจมากเป็นพิเศษ เนื่องจากได้เล็งเห็นว่า ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาตินั้น กระทรวงการคลังจะต้องใช้มาตรการทางการเงินและการคลังเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน โดยเฉพาะ

ในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและประชาชนในชนบท ตามหลักการส่งเสริมบทบาทขององค์กรชุมชนที่ปรากฏตามแผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคม

จากจุดนั้น “สถาบันสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ” จึงได้รับการเสนอให้จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองมาตรการด้านสาธารณสุขของแผนแม่บทการเงินการคลังเพื่อสังคม 2 ประการคือ ประการแรก การจัดตั้งสถาบันเอกชนเพื่อการพัฒนาสาธารณสุข และประการที่สอง คือ การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและประกันสุขภาพ โดยมีเป้าหมายหลักคือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรชุมชน องค์กรสาธารณสุขประโยชน์ องค์กรเอกชน ได้แสดงบทบาทด้านการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งมีต้นทุนต่ำกว่าและคุ้มค่ากว่าการลงทุนด้านการจัดบริการรักษาพยาบาล และสามารถลดค่าใช้จ่ายการรักษาโรคที่ป้องกันได้ในระยะยาว

แนวทางการจัดตั้งที่ได้พิจารณากันก็คือ การตราพรบ.จัดตั้งสถาบันฯขึ้น และจัดงบประมาณหรือจัดสรรภาษีเฉพาะ (Dedicated tax) เพื่ออุดหนุนการดำเนินงานในรูปกองทุน ซึ่งหาก

มองในภาพกว้าง การลงทุนนี้จะส่งผลให้สังคมไทยได้รับประโยชน์ด้านเศรษฐกิจอย่างคุ้มค่า ยกตัวอย่างเช่น มีการศึกษาว่าหากสามารถลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ได้เพียงปัญหาเดียว ในอัตราเพียงร้อยละ 10 ก็จะสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายและความสูญเสียของประเทศไปได้ถึงปีละ 7,000 ล้านบาท

เพื่อให้เห็นแนวทางการปฏิบัติงานและความสำเร็จอันเกิดจากโครงการดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงการคลังในฐานะผู้รับผิดชอบร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข จึงได้ส่งผู้แทนไปศึกษาประสบการณ์ขององค์กรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันหรือต่างประเทศ 2 แห่ง คือ Health Sponsorship Council (HSC) เมืองเวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ และ Victorian Health Promotion Foundation (VicHealth) เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 9-13 ธันวาคม 2539 ที่ผ่านมา

การศึกษาดูงานดังกล่าวได้มีการกำหนดหัวข้อสำคัญไว้ดังนี้

1. รูปธรรมการดำเนินงานขององค์กร
2. แนวทาง โครงสร้าง และการบริหาร
3. ระดับของประโยชน์ต่อต้นทุนของโครงการ และกลุ่มประชากรที่ได้รับประโยชน์
4. แหล่งที่มารายได้ขององค์กร
5. ข้อดี-ข้อเสียของ Dedicated Tax ข้อบัญญัติทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีดังกล่าว และความสัมพันธ์ระหว่างภาษีนุหรีโดยรวมกับรายได้ขององค์กรที่เป็น Dedicated Tax จากภาษีนุหรี

ข้อสรุปจากการศึกษาดูงานครั้งนี้ คณะทำงานได้นำเสนอต่อปลัดกระทรวงการคลังแล้ว และสถาบันสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ อาจจะเริ่มก่อรูปเป็นร่างชัดเจนขึ้นในเวลาอีกไม่นานนับจากนี้ไป

เหตุผลที่ธนาคารโลกสนับสนุนให้รัฐ

ลงทุนด้านส่งเสริมสุขภาพ

รายงานของธนาคารโลก (World Bank) ในปี 1993 ได้แนะนำให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ลงทุนด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้วยเหตุผลดังนี้

1. การส่งเสริมสุขภาพเป็นมาตรการที่ให้ผลสัมฤทธิ์ต่อต้นทุนสูง หมายถึงสามารถก่อผลลัพธ์ด้านการลดความเจ็บป่วยและการเสียชีวิตอย่างมาก ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าบริการรักษาพยาบาลหลายประเภท
2. การส่งเสริมสุขภาพเป็นสินค้าสาธารณะ ที่ก่อผลกระทบภายนอกต่อส่วนรวม กล่าวคือ เป็นมาตรการที่ปัจเจกบุคคลที่จะส่งผลถึงส่วนรวม และไม่มีผลประโยชน์จูงใจให้เอกชนลงทุน เช่น การป้องกันอุบัติเหตุด้วยมาตรการณรงค์ให้บุคคลขับรถตามกฎหมายจะป้องกันความเสียหายต่อส่วนรวมนอกเหนือไปจากผู้ขับขี่ การณรงค์ไม่สูบบุหรี่จะลดค่าใช้จ่ายที่สังคมต้องสูญเสียเพื่อรักษาพยาบาลบุคคล การป้องกันเยาวชนแต่ละคนมิให้ใช้สารเสพติดจะมีผลต่อเยาวชนอื่น ๆ และครอบครัว หากแต่มาตรการเหล่านี้ล้วนขาดผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนเอกชน

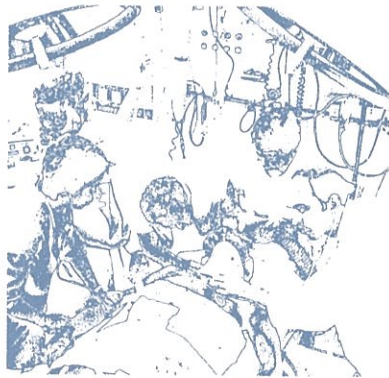
ชุดการวิจัยเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

ทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างเหมาะสมเพื่อสุขภาพ

ด ามแผนพัฒนาการวิจัยระบบ สาธารณสุข พ.ศ. 2540-2544 การใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสมัยใหม่ เป็นประเด็นสำคัญที่ควรจะมีแนวทางการส่งเสริมให้มีการใช้อย่างเหมาะสมตามข้อบ่งชี้หรือความจำเป็นของสภาพปัญหา มีระบบที่สามารถรองรับการใช้เทคโนโลยีราคาแพงร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และผู้รับบริการมีข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขจึงจัดให้มี “ชุดการวิจัยเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างเหมาะสมเพื่อสุขภาพ” โดยเป็นส่วนหนึ่งในแผนงานวิจัยเพื่อสร้างระบบการคุ้มครองประชาชนด้านบริการสุขภาพ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบบริการด้านสุขภาพ ทั้งในด้านการส่งเสริม การป้องกัน การรักษาและฟื้นฟูสภาพ การที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า จำเป็นต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนทั้งในแง่ของประสิทธิผลและประสิทธิภาพของของเทคโนโลยี โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งยังมีความจำเป็นต้องศึกษาวิจัยในเชิงโครงสร้างระบบเพื่อให้เกิดการใช้เทคโนโลยีเพื่อสุขภาพอย่างเหมาะสมในทุกกระบวนการ เริ่มตั้งแต่การนำเข้า การจำหน่าย การเผยแพร่ตลอดจนการใช้ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาอย่างจริงจังว่ากลไกต่างๆเหล่านี้ควรมีลักษณะใดจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของประเทศ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรู้อันจะนำไปสู่การจัดตั้งกลไกและแนวทางการดำเนินงานทั้งในระดับประเทศ ระดับองค์กร และระดับปัจเจก
2. เกิดการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อสุขภาพอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดแก่ปัจเจกบุคคลควบคู่ไปกับผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

องค์ประกอบ

- ประกอบด้วยชุดโครงการย่อยรวม 4 ชุดโครงการ และกิจกรรมอีก 2 กลุ่ม ได้แก่
1. ชุดโครงการวิจัยเพื่อพัฒนากลไกในระดับประเทศเพื่อการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม
 2. ชุดโครงการวิจัยเพื่อประเมินสถานการณ์และการใช้เทคโนโลยีที่มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชนไทย
 3. ชุดโครงการวิจัยเพื่อพัฒนากลไกและรูปแบบการดำเนินงานในโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมการใช้ข้อมูลจากการวิจัยในการให้บริการอย่างเหมาะสม
 4. ชุดโครงการวิจัยระบบยาเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่และการใช้อย่าง

เหมาะสม

- ส่วนกิจกรรมอีก 2 กลุ่ม คือ
1. กิจกรรมการประสานเครือข่ายการวิจัยและการบริหารเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อสุขภาพ
 2. กิจกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูล รวมทั้งการประสานงานกับองค์กรและแหล่งข้อมูลต่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

การดำเนินงาน 4 ชุดโครงการย่อย และ 2 กลุ่มกิจกรรม แบ่งการดำเนินงานเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การประสานเครือข่ายการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมในประเทศ ซึ่งเชื่อมโครงการวิจัยที่ 1 และ 2 บริหารจัดการโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

ส่วนที่ 2 การประสานกับต่างประเทศและการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลดำเนินงานโดย สำนักพัฒนาวิชาการ กรมการแพทย์

ส่วนที่ 3 การพัฒนากลไกและรูปแบบการดำเนินงานในโรงพยาบาลเพื่อส่งเสริมการใช้ข้อมูลจากการวิจัยเพื่อ การให้บริการอย่างเหมาะสม ดำเนินงานโดย เครือข่ายส่งเสริมเวชปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 ชุดโครงการวิจัยระบบยาดำเนินงานโดย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

ระยะเวลาดำเนินการ

มกราคม 2540-ธันวาคม 2544

สารสนเทศ สาธารณสุขภาคใต้ พ.ศ.2539

บรรณาธิการ:

รศ.นพ.วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์

ขนาด 8 หน้า/ยกพิเศษ

ความหนา 99 หน้า

กระดาษปอนด์ ราคา 120 บาท

ห หน่วยระบาดวิทยา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นหน่วยงานที่มีผลงานคุณภาพทางวิชาการเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางและได้รับการแต่งตั้งจากองค์การอนามัยโลกให้เป็นศูนย์ฝึกอบรมระดับนานาชาติสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลงานสำคัญชิ้นหนึ่งของหน่วยงานแห่งนี้คือ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในภาคใต้ ให้เกิดเครือข่ายระบาดวิทยาขึ้นเพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานวิชาการกับหน่วยงานวางแผนและให้บริการด้านสาธารณสุขในระดับภูมิภาค บนฐานของความรู้และข้อมูลที่เป็นจริง

เครือข่ายระบาดวิทยาได้ทำการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์สาธารณสุขในภาคใต้ อันครอบคลุมทั้งเรื่องสุขภาพอนามัย เช่น สถานการณ์โรคที่เป็นปัญหาสำคัญ อุบัติภัย ยาเสพติด รวมถึงข้อมูลพื้นฐานว่าด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ ประชากรและแรงงาน ตลอดจนการผลิตบุคลากรด้านสาธารณสุข ในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานสาธารณสุขในระดับภูมิภาค ผลแห่งความพยายามดังกล่าวคือสิ่งที่ปรากฏเป็นหนังสือเล่มนี้

ข้อมูลที่ได้นำมารวบรวมไว้เป็นข้อมูลล่าสุดเท่าที่มีการรวบรวมกันขึ้นมา และสามารถอธิบายให้เห็นถึงสถานการณ์ด้านสาธารณสุขในแต่ละท้องที่

ทั้งรายจังหวัด รายกลุ่มจังหวัด และรายภาค ซึ่งนอกจากจะเป็นเครื่องบ่งชี้ระดับการพัฒนาทางด้านต่างๆ ของแต่ละพื้นที่ ยังใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไปด้วย ตัวอย่างเช่น การควบคุมโรคพยาธิปากขอใน 7 จังหวัดภาคใต้ ตอนล่างปี พ.ศ. 2523-2538 (หน้า 39-49) มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่า อัตราความชุกของโรคพยาธิปากขอลดลงอย่างน่าพอใจเมื่อเทียบกับผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2532 อย่างไรก็ตาม ในจังหวัดปัตตานี ยังคงมีอัตราความชุกของโรคพยาธิทุกชนิดสูงกว่าเป้าหมาย ดังนั้นจึงควรจะหารูปแบบการบำบัดรักษาที่จำเพาะมากกว่าการรักษาแบบปูพรม และควรจัดหายาถ่ายพยาธิที่มีประสิทธิภาพสูงกว่ายาที่ใช้โดยทั่วไปในปัจจุบัน เป็นต้น

เอกสารชุดนี้รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ต่างๆ ที่มีความสำคัญไว้รวมทั้งสิ้น 18 เรื่องด้วยกัน และบทสุดท้ายเป็นการรวบรวมบทคัดย่อผลงานวิจัยที่น่าสนใจจาก 14 จังหวัดภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. 2538-2539 เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าทางวิชา

การสำหรับผู้สนใจต่อไป

สารสนเทศสาธารณสุขภาคใต้ พ.ศ.2539 จัดเป็นเอกสารวิชาการที่ให้ข้อมูลด้านสาธารณสุขได้ทันกับสถานการณ์ และแสดงข้อมูลตลอดจนสภาพปัญหาในระดับภูมิภาคได้ชัดเจนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลความรู้ในการทำงานเพื่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชน และใช้สำหรับอ้างอิงทางวิชาการได้เป็นอย่างดี

และอาจจะหวังได้ว่า จุดเริ่มของการประสานความรู้ข้อมูลเพื่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนในระดับภูมิภาคที่แสดงผ่านผลงานเล่มนี้จะนำไปสู่การสืบสานอย่างต่อเนื่องและขยายวงกว้างออกไปสู่พื้นที่อื่น ภูมิภาคอื่น ต่อไป

ปลายกระแส

บ เพื่อความเท่าทันสถานการณ์ข้อมูลข่าวสารในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สู่สาธารณชน จึงได้เพิ่มช่องทางการสื่อสาร เพื่อใช้ประโยชน์จากสื่อต่างๆ ที่เป็นผลจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสามารถสื่อไปถึงกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

อินเทอร์เน็ต-ที่กำลังร้อนแรงในโลกของการสื่อสารยุคใหม่ คือช่องทางการสื่อสารใหม่ที่กำลังเป็นรูปเป็นร่างขึ้นดังรายละเอียดในหน้าแรกของ “จับกระแส” ฉบับนี้อีกไม่นานเกินรอ ข้อมูลข่าวสารจากสถาบันฯ และแวดวงการศึกษาวิจัยระบบสาธารณสุขจะปรากฏเป็น homepage ที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศสามารถเข้าถึงได้

และ “จับกระแส” ก็จะไม่ตกตายเป็นองค์ประกอบเล็กๆส่วนหนึ่งในนั้น

อีกด้านหนึ่งของเทคโนโลยี คือ เทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข ที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ปรากฏผลพวงออกมาในรูปเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยใช้ในการวินิจฉัย รักษาโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ลดอัตราการตาย การพิการ และระยะเวลาในการรักษาพยาบาล แต่ในขณะเดียวกัน นิยามของ “การใช้งานอย่างเหมาะสม” การแข่งขันเพียงเพื่อความป็นผู้นำในการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ ต้นทุนที่สูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศในภาพรวม ก็คือผลอีกด้านหนึ่งที่จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาควบคู่กัน ชุดโครงการวิจัยเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์อย่างเหมาะสม จึงเกิดขึ้นเพื่อประมวลองค์ความรู้และหาแนวทาง-คำตอบของ “ความเหมาะสม” เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์อย่างคุ้มค่า

“กระแสวิจัย” ฉบับนี้ได้นำร่องเกี่ยวกับชุดโครงการนี้ไว้และความคืบหน้าจะตามมา

บรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

ศ. นพ.วิฑูร แสงสิงแก้ว

ศ. นพ.ประเวศ วะสี

ศ. นพ.วิจารณ์ พานิช

ผู้อำนวยการ

นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์

บรรณาธิการ

นพ.ชูชัย ศุภวงศ์

นายปณิธาน หล่อเลิศวิทย์

ผู้จัดการ

นส.ดวงพร เฮงบุณยพันธ์

คณะบรรณาธิการ

นพ.อนุวัฒน์ ศุภชุติกุล

นพ.ยงยุทธ ขจรธรรม

นพ.วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร

นพ.สุภกร บัวสาย

นส.นวลอนันต์ ดันดีเกตุ

นางงามจิตต์ จันทรสอาดิต

นส.เพ็ญจันทร์ ประดับมุข

นางเพ็ญศรี สงวนสิงห์

นส.วรารักษ์ พันธุ์พงศ์

นส.เนาวรัตน์ ชุมยวง

“จับกระแส” เป็นจดหมายข่าวรายเดือน จัดทำโดยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยระบบสาธารณสุข และการดำเนินงานของสถาบันฯ

“จับกระแส” ยินดีที่จะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ขององค์กร หน่วยงานต่างๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้อง เกี่ยวเนื่องกับ ระบบสาธารณสุข โดยสามารถส่งข่าวสารต่างๆ ได้ที่ บรรณาธิการ

การขอรับเป็นสมาชิก และการติดต่อขอข้อมูล บทความที่ตีพิมพ์ไปเผยแพร่ต่อ กรุณาติดต่อ ผู้จัดการ

จดหมายข่าวสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

จับกระแส

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตที่ 4/2537

ปทผ. ตลาดขวัญ

นางสาวดวงพร เฮงบุณยพันธ์

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

อาคาร 3 ชั้น 5 ตึกกรมสุขภาพจิต ถ.ติวานนท์ อ.เมือง นนทบุรี 11000

เหตุขัดข้องนำจ่ายผู้รับไม่ได้
เจ้าหน้าที่ไม่ชัดเจน
ไม่มีเลขที่บ้านตามเจ้าหน้าที่
ไม่ยอมรับ
ไม่มีผู้รับตามเจ้าหน้าที่
ไม่มารับภายในกำหนด
ตาย
เลิกกิจการ
ย้ายไม่ทราบที่อยู่ใหม่
เลขที่บ้านไม่ถึง
บ้านรื้อถอน
เลขที่ขาดหายไป
อื่นๆ
ลงชื่อ